

Altın Elbiseli Adam Sergisi İstanbul Arkeoloji Müzesinde

Kazakistan Kültür Günleri çerçevesinde İstanbul Arkeoloji Müzesinde Altın Elbiseli Adam sergisi 10 Ekim 2012 tarihinde açıldı. Sergiye konu olan Altın elbiseli adam Kazakistan'ın Alma-Ata kentinin yakınlarındaki Esik kasabasında 1969 yılında tesadüfen bulunmuştu. O zamanlar bu önemli buluntu tüm dünyada ve özellikle Türkiye'de büyük bir yankı uyandırmıştı. Bu, Türk Tarih Kurumu tarafından üç ayda bir yayınlanan Belleten'in Temmuz 1969 tarihli 131. sayısında "Milâttan Önce Dördüncü Yüzyıla Ait Türkçe Yazıtlar Bulundu" başlıklı kısa bir haberle duyuruldu.

Konuyla ilgili bilgi verildikten sonra, Türk Tarih Kurumu'nun Moskova'daki Türk Büyükelçiliğine ve Sovyet İlimler Akademisi'ne mektup yazarak bu husustaki yayınların gönderilmesini istediği ve bunlar geldikten sonra incelenerek edinilecek bilginin tarih kitaplarına geçmesinin sağlanacağı açıklanıyordu.

Ancak, başlığı tamamıyla altınla süslü ve altınlarla at, aslan, yabani koyun, geyik ve dağ keçisi figürleri işlenmiş altın elbiseli adam hakkında sabırsızlıkla beklenen bilgiler bir türlü gelmedi. Nihat Atsız da Belleten'in bundan sonra çıkan sayılarını merakla bekleyenlerdendir, ama dergide bir daha bu konuda yazı çıkmaz.

Atsız, beklediği yazıyı Devlet gazetesinde Hasan Oraltay'ın yazısında bulur. Hürriyet radyosunda görev yapmakta olan Oraltay Kazak gazetelerindeki bilgilerden derleyerek yazdığı makalesinde şunları söylemektedir:

"Kemer ise som altındandır. Bu altınlar üzerindeki işlemler büyük bir sanat eseridir. Sağ kolundaki kılıcı, sol tarafındaki bıçağının kını ve kamçısı da hep altınla kaplıdır. Kimyevî usullerle yapılan incelemelere göre altın giyimli adamın 18 yaşlarında olması gerekmektedir. Sağ elindeki iki altın yüzükten birinde insan resmi vardır. Bu mezarda 4000 tane altın eşya bulunmuştur. Fakat bir de gümüş eşyalar vardır ki, asıl mühim olanlar bunlardır. Çünkü bir gümüş kepeğin dibinde 26 harfli bir yazı görülmüştür. Bunlar bizim bildiğimiz Gök Türk (Orkun) yazılarına çok benzemekte, bazıları da onlarla aynıyet göstermektedir."

Atsızların 1969'da heyecanla geniş bilgi bekledikleri Altın Elbiseli Adam, aradan 43 yıl geçtikten sonra İstanbul'a gelmiş bulunmaktadır. Bu büyük bir nimettir. Bu sergi daha önce Fransa, Almanya gibi ülkelerde bir hafta kadar

sergilenirken, bu süre Türkiye'de bir aydır. Bu hususta yetkililer Türkiye'ye büyük bir önem atfettiklerini söylemektedir.

Bu karar yerindedir. Tabiri caizse, Kazak yetkililer Türkiye'ye Anadolu Türklüğünün en eski cetlerinin, Saka Türklerinin kültür mirasını getirmektedir. Esik kurgandaki buluntular içinde bir başka önemli eşya ise, üzerinde runik yazı bulunan gümüş kadehtir. Yazıda "Khan Uya üç otuzı (da) yok boltı. Utugsi tozıltı" yani "Tigin, 23'ünde öldü. Esik halkının başı sağ olsun." denilmektedir. Orhun Abidelerinden bin yıl öncesine, yani M.Ö. 5. asra tarihlenen bu kadehle Türk yazısının tarihi çok daha eskilere dayandığı ispatlanmaktadır.

Eserin sergilendiği yer İstanbul Arkeoloji Müzesidir. Burada M.Ö. dönemlere ait Anadolu uygarlıklarının taş ve mermerlerden yapılmış heykelleri bulunmaktadır. Onlar gibi M.Ö. döneme ait Altın Adam sanki taş adamlara konuklamaya gelmiş gibidir. Bu da kaderin garip bir tecellisi olsa gerek. Öte yandan bunu Anadolu arkeolojisi ile Orta Asya arkeolojisi araştırmalarının birleşmesinin başlangıcı olarak da görmek mümkündür. Çünkü, Türkiye'de Anadolu arkeolojisi uzmanları Orta Asya'yı, Orta Asya'daki arkeologlar da Türkiye arkeolojisini bilmezler. Oysa iki tarafın birbirine aktaracaklar tecrübeleri muhakkak vardır.

9 Kasım'a kadar sürecektir bu sergi kaçırılmamalı. 43 yıl önce Anadolu Türklüğünün bulunmasıyla ilgili haberleri duyarak heyecanlandığı, hakkında daha çok bilgi almak için sabırsızlandığı Altın Elbiseli Adam'ın kendisi gelmiş bulunmaktadır. Bu serginin açılmasına katkıda bulunan Türkiye Kültür Bakanlığına ve Kazakistan Büyükelçiliğine yetkililerine ne kadar teşekkür etsek azdır.

<http://www.tdtkb.org/content/alt%C4%B1n-elbiseli-adam-sergisi-istanbul-arkeoloji-m%C3%BCzesinde>